

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.

N-ril de Duminică pe an

— 4 coroane

Pentru România și

trăinătate pe an:

40 franci.

Manuscrisurile nu se napotăz

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisorile nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

De Crăciun.

Suntem în ajunul unei zile mari, în ajunul unei mari sărbători creștinești, aniversarea venirii pe pământ a Mântuitorului neamului omenesc: Nașterea lui Christos.

Sufletele creștine, dela mic până la mare, cu bucurie serbează această zi, preamărind pe Domnul în rugăciuni și de darurile bogate ale acestei zile bucurându-se...

Iubirea cea mai sublimă venita a „Fiului-omului” să sădească în inimile omenești, — pace între oameni vestind și biruința adevărului.

În cursul vremilor, în vâlmășeala vieții, armele virtuții însă adeseori scapă din mâinile luptătorilor și adeseori patima și egoismul întunecă idealul mare și mângăitor, care prin dumnezeieștile învățături ni-s'a hărăzit.

Desnădejdea cuprinde atunci sufletele slabe, și grele li-se par îndatoririle vieții; grea pare umblarea pe calea adevărului, fără prihană.

Diavolul în chipul corupțiunii se ivește între oameni și zdrobitor de conștiințe, de sentiment de datorie și de pietate, pângărește drumul spre bine, și spre adevărul mântuitor, preconizat de divinele învățături ale Fiului lui Dumnezeu.

Cele vecinice sunt uitate sau neșocotite de închinătorii la modernii idoli; dar totodată iubirea, din sufletele lor, pustiul îi ia locul; și pacea dintre oameni prin ură și vrajbă, nedreptate și asuprirea se înlocuiește; în goana după închipuita fericire pământească, ei își pierd credința chiar, uitând că fără credință nu există mântuire.

Când credința nu am, nimic nu am!

Credința a dat poporului nostru tăria și rezistența în trecut, față cu ademenirile și împilările; credința, tăria credinței strămoșești este și astăzi cea mai sublimă comoară, bogăția ființei, tăria existenței noastre naționale.

Virtuțile naționale ale poporului nostru românesc sunt virtuți creștine, ear legea creștină în concepția lui a devenit lege românească.

Să cultivăm cu credință și iubire această providențială reunire a legii creștine cu sentimentul național în poporul nostru, căci temelie este aceasta fericirii temporale cum și fericirii vecinice: mântuirii.

Ziua sublimă a nașterii Mântuitorului nostru Isus Christos sufletele să ne înalțe, în pietate, prin rugăciuni, în fața Tronului cereser închinându-ne credința să ne-o întărim.

Înimile să ne umplă dragostea evanghelică, în pace și cu sufletul curat să ne înțelegem la bună-înțelegere, bucurându-ne cu mic cu mare de darurile bogate ale acestei zile.

Judecătorii maghiari. E un obicei vechiu, ca și în lumea oficială subalternă să-și prezinte omagiile de Anul-nou superiorilor lor. Așa cetin în foile patriotice, că cu privilegiul felicitărilor de Anul-nou în estan, presidentul Tablei regești din Oradea-mare, Sigismund Ritoók, laudat de presa maghiară ca un mare jurist și bărbat erudit, primind felicitările subalternilor săi, — a rostit o vorbire în termeni nu tocmai măgulitori pentru corporațiunea judecătorilor maghiari de sub jurisdicțiunea sa, careia aparține și comitatul nostru. Între altele vorbirea presidentului a fost, în adevăr, o aspră critică a justiției maghiare și a corului judecătoresc, cărui i-a imputat greșeli grave în îndeplinirea chemării sale.

„Nu încetez a vă ruga, domnilor — zice presidentul Ritoók, — ca în lucrările d-voastre nici pe un moment să nu perdeți din vedere misiunea d-voastră. Să nu vă conducă numai sentimentul pentru datoria oficială în funcțiune, ci iubirea pasionată față de dreptate. Are multe virtuți corpul judecătoresc maghiar, dar are și greșeli. Acestea trebuie să le cunoaștem, pentru-ca să le ocolim în viitor... Greșelile juților maghiari provin sau din lipsa de cunoștințe, sau din superficialitate. În cea din urmă nu putem fi condamnatii necondiționat, deoarece-continue viața de drept de-a dreptul dela sine produce schimbările și inovațiunile și prin multe schimbări trece și legea însăși, până-ce câștigă o formă statornică în practică, până-ce prin întregul său pătrunde în corpul judecătoresc. Nu poate fi scuzată însă a doua greșală: superficialitatea... Ce preț poate avea justiția, dacă este superficială? Abia se poate închipui mai mare boala pentru justiție, decât superficialitatea... Eu cunosc corpul judecătorilor maghiari, și tocmai d'aceea cred, că vor îndrepta greșelile, pe cari azi încă cu dreptul le putem aduce în contra lor. Mă încred în viitor, căci dela acesta aștept înflorirea vieții noastre de drept...”

Fără îndoială, numai spre binele justiției pot să servească totdeauna asemenea observații și critice sincere și bărbătești din gura superiorilor. Durere însă, că foarte puțin au și dintre ei curajul civic, de-a spune adevărul — pe față.

Liberali.—internaționali.

In curia a cincina din Viena Jout s'au început alegerile de deputați pentru Reichsath. In toate cercurile lupta se dă între socialiștii-creștini și democrații-socialiști, partide cari și-au pus candidații. Șansa cea mai mare o au socialiștii-creștini, dat fiind curentul puternic antisemit din capitala imperiului.

Caracteristic e că în această luptă partidul de ordine, liberalo-jidan sprijinește pe internaționaliști; dovadă este aceasta că afinitatea de sânge, jidovesc, îi grupează pe liberali și pe socialiști sub o căciulă.

Deși lupta le este fără multă nădejde, ei se concentrează, ori cât de mare ar fi diferența dintre programele lor politice, pentru a combate pe creștini.

Liberalismul în Austria cum și în Ungaria astăzi nu însemnează altceva decât anticreștinism.

Un organ săsesc despre pasivitatea noastră.

Ziarul „Kronstaedter Zeitung”, valorosul organ al Sașilor din Brașov, reflectând la un articol al „Gazetei”, scrie următoarele:

„Pentru Români ar fi desigur un câștig dacă s'ar uni între sine, pentru-că astfel ar ridica în mod considerabil ponde-

rosatca națiunii lor. Astfel apoi le va fi mai ușor a abandona în sfârșit politica pasivității, care în cunul vremii și-a pierdut din importanța sa politică și practică, ear prii activitatea lor pozitivă ar pute interveni și ei pentru rălăsarea dreptului, a legii și a dreptății. În parlament ar găsi desigur bărbați, cu ari umăr la umăr ar pute lupta pentru menținerea individualității lor naționale. Cu cât mai mare ar fi numărul luptătorilor cu atât sortii de isbîndă sporesc; în bt cazul Româniilor ar trebui să-și schimbe politica pentru un timp oare-care, fiind pasivitatea, a cărei aplicare își va fi avut odată rostul ei, astăzi s'a prescris de-binele. Concetățenii noștri români ar trebui să se mulțumească deocamdată cu sușese mai mici și să se mărginească la un umăr mai restrîns de mandate, — până-e poporul se va obișnui cu activitatea.

Intrarea în parlament a Românilor ar fi pentru Ungaria un eveniment politic de rangul întâiu, indiferentăca vor șede acolo 2, 5, 10 sau 20 de bărbi, — la votare în chestii de naționalitate și chiar o sută și totași vor fi majoritați, — dar ei vor avea cu toate acestea privilegiu c a-și manifesta jalbele în fața forului european, adică într'un loc, de unde ar rîna în toată lumea cultă. Pentru ei în zupul acesta parlamentul este cu mult mai important ca pentru noi, dat fiind căziarele lor mai cu greu străbat în străinețe ca ale noastre. Și afară de asta ei a dispun de puternicul razim moral, de ure noi, cu toată politica înaltă și prea înai, ne bucurăm la elementul german din fară de Ungaria...

Eată de ce repetăm încet: În latură cu pasivitatea Româtor, în interesul popoarelor nemaghiare șmaț ales în interesul cel mai bine preput al națiunii surore române.”

Reproducem acee ca un cuvânt cald și sincer, fără îdoială, venit din partea confratelui german. Negreșit, părerile noastre în cheia pasivității diferă esențial de cele spuse. De altfel prevedem, că pasivitatea noastră încurînd va fi obiectul uei discuțiuni largi, date fiind pregătirii de luptă electorală pentru anul acesta.

Spărtură între guvernamentali.

In urma ofenei ce Falk a adus la anul nou partisanilor lui Apponyi, acesta a și sosit la Budapesta, unde interviewat de un redactor al uî „Budapești Hirlap” a zis:

„Acea parte a vorbirii lui Falk, în care se zice că nimic nu s'ar fi schimbat în partidul liberă, numai numărul a crescut cu câțiva membrii, este o ofensă gravă adusă integrității mele politice, ceea-ce nu poate rămâne fără reparație. Cum să fie această reparație azi nu pot s'o spun încă. Și eată de ce: curesc ca afacerea s'o resolv d'adrepul u partidul liberal, adică cu conducătorii acestuia, în chip prietenesc și așa fel, ca pe d'oparte ori-ce atingere a demnității mele politice să fie exclusă necondițional, ear pe de altă parte cât numai este cu puțință, să se înconjoare ori-ce amăreală și spargere în partid. Tocmai de aceea, de oare-ce actualmente în capitală sunt puțin membri ai partidului, afacerea nu se va pute rezolva de cât în conferența ce se va ține la 14 c. în clubul liberal. E absolut necesar să se resolve însă.”

Vorba e însă ca și până atunci să nu se încurce încă lucrurile, pentru-că toate ziaarele continuă a comenta tot mai viu și mai înverșunat acest incident, care — cum a zis „Budapești Hirlap” — este — o crăpătură pe oala partidului liberal...”

Armenii cer episcopie.

In Israil ear e vaiet. S'au deșteptat adică până și Armenii, pe cari Ungurii îi crezuseră contopiți cu deservire în neamul arpadian. S'au deșteptat, și după cum dovedește un articol din „Armenia”, ei cer să li-se înființeze o episcopie armeană. Mai mult încă: „Dela Cluj — scrie cu multă durere Egyetértés — s'a trimis tuturor Armenilor din țeară o circulară în care Ungurii de origine armeană sunt invitați ca cu ocazia recensemîntului ce se face tocmai acum, să se înscrie ca fiind de naționalitate armeană...”

Și eată-i pe patrioții cu o iluzie mai puțin și cu o îngrijorare mai mult. Numitul organ se miră anume cum cei mai patrioți dintre Ungurii noi vin la ideea să li-se întemeieze o episcopie, ceea-ce este un adevărat atentat! Se întrebă apoi în același timp:

„Ce ar fi anume, dacă fiecare om, când umple rubricile statistice, ar lua în considerație că vre-un strămoș din spița a șeptea a fost oare în tabăra dela Muncaci alui Árpád, își păștea vaca la Ciaslau ori vindea portocale și smochine în Armenia?”

Ce ar fi? Vom spune-o: s'ar învedera, că dintre Ungurii veniți cu Árpád abea mai sunt de sămânță, ear între milioanele „nației singure alcătuitoare” cel puțin jumătate sunt de categoria Armenilor.

Primejdie rusească.

Una din preocupările congresului dela Berlin a fost ca Rusia—cât numai se poate — să fie ținută departe de Dunăre. Eată de ce s'a hotărît atunci ca dintre cele trei ramure ale deltei Dunării numai ramura Sulinet să fie deschisă pentru navigație. Și aceea a fost însă pusă sub purtarea de grige a Comisiei Dunărene, o instituțiune internațională.

Rusia s'a gândit însă altfel. A căutat să profite de încurcăturile în cari se află și Engliera și Germania, ear de Austria și România nu i pasă, — și s'a apucat să facă navigabil și brațul Chilia al Dunării. Acum trei ani, Engliera a protestat, dar situația devenind d'atunci cu deservire favorabilă pentru Rusia, ea lucrează nainte și ca maa canalul Chilia va fi gata. A cheltuit până acum 9 milioane ruble și puterile interesate au o singură mângăiere: canalul Chilia nu este încă destul de adâncit peatru a încape și vase de războiu.

Cine garantează însă că Rusia nu va mai lucra încă, în cât pe când se descurcă celelalte mari puteri în răsăritul îndepărtat, Rusia s'a apropiat așa de tare de — România în primul rînd, încât se va pute zice: primejdia e la hotar!

Alegerile din Austria.

Joi, 3 Ianuarie n., a fost o zi decisivă pentru alegerile din curia a V (poporală); în vr'e 14 provincii austriace adevărat s'au îndeplinit 54 mandate.

Din rezultatul cunoscut deja se știe, că social-democrații au eșit de data aceasta mai întârit. În Boemia și Moravia ei au pierdut 7 mandate, dar' au câștigat în Silezia un mandat, în Viena două și tot așa în alte câteva cercuri din Austria-de-jos.

Partisanii lui Lueger au pierdut în Viena două mandate, care au trecut în mâinile social-democraților. Această împregiurare a cuprins de mare bucurie îndeosebi presa jidano-maghiară din Ungaria, deși bucuria ei prea e pripită: prin pierderea celor două mandate partidul lui Lueger nu e întru nimic mai slăbit decum a fost până acum.

În Viena au fost aleși: Dr. Lueger și Axmann cu program social creștin; Dr. Ellenbogen și Schuhmayer, cu program social-democrat.

Rezultatul peste tot al acestor alegeri se prezintă astfel: 5 mandate ale partidului-poporal catolic; 5 ale Cehilor-tineri; 6 ale social-democraților; 5 ale partidului german progresist; 2 ale social-creștinilor. Apoi s'au mai ales: 1 liberal italian, 1 clerical sloven, 2 muncitori cehi naționali, 3 radicali germani, 1 radical muncitor german și 1 conservativ sloven; — ear în 14 cercuri va fi balotagiu.

ȘOAPTE

Isus...

In lume at venit, la noi, Cristoase, blând și umilit, Și lumea—arsă de păcat, Atunci cu groază te-a primit.

Din esle soare străluciat, Dreptății drumul at deschis: Căci legea Ta a fost de Sus, Și s'a împlinit, precum s'a scris.

Scriptura Ta-i Stăpână, ați, Pe cet din noapte deșteptați: O, luminează-ne în vecl, Și adă pacea Ta 'ntre frați!

Al. Munteanu.

Jobenul lui Panait sau Un epilog al războiului greco-turc.

(Schită.)

Lui Marion.

„A fost odată, ca nici-odată... așa așa începe, dacă ar fi vorba de o poveste. Dar nu e vorba aci de o poveste, ci de o întâmplare ce a ajuns de o poveste.

Ies în târg, mai acum câtă-va vreme, și întâlnesc un amic. El mă întâmpină rîzînd:

— Ai auzit de Panait?

— Ce-l cu Panait? În loc de răspuns el mi face un semn cu mâna, apoi o ia repede la picior, pufuind de ris, Și înă lasă în drum... nedumerire,

Mă trdese în gândul meu: ce să fie cu Panait? pe care închipuia mi-l prezentă cu jobenul perpetuu pe ce și cu nelipsitul trabuc între dinți.

Ce să fi pășit Panait? fo fi însurat?... ori cel puțin... De...

Nu știam ce să gândesc. Luasem drumul pe cîlea Victoriei, în capitala noastră, București—se 'nțelege—și mă grăbeam să dau de alt cineva, al prieten sau cunoscut, să mă dumerescă ce-l cu Panait?

De-odată cineva mă lovește peste umăr și mi strigă: — Măi drace! — Panait???

Abea-l recunosc: cu o piaric moale pleostită pe ochi, (pălărie pe care mi-se părea că e mai vîșușem în capul unii chelner) el nu are trabuc în gură.

— Ce mai faci? Întreabă el, cu glasul cam trăgănat, da — sincer. — Trabucul? Intro. — S'a isprăvit... — Pălăria asta? obenu?

E o întreagă epocă — în proză, pe care o schițăm în cele ce urmează.

În lumea noastră, când cooperarea este principiiul fundamental al progresului, nu putea nici Panait să nu se abată din când în când pe la „șereria cooperativă“.

Același sentiment, cu cât se întinde în mai largi părți, i atât mai înfloritor este și progresul... alcoolice, cu toate farmecele sale; și acesta o știe și camaradul Costică, tot ai de bine ca și prietenul Panait.

Luptătorii de catedră și din redacție, pentru ideal, lîtători cu cuvîntul, cu condeiul și cu ha-le, — se pomeniseră rămași singuri la masa „mahalalei“, cum îi zicem „cercului“ pe la ore mici, sau cum s'ar zice altfel: dîă mi-zul noștil.

Aprinși de... discuție, ochii le sticleș, și vorbele violente apostrofe li-se descarcă.

— ...Lume întreagă... Eroii dela Maraton... — Papara da Domocosi... — Insulți tupe descendenții lui Pericle...

— Javro, tato a fost plăciutar, du-te la „patrida“, dacă... — Cum îndrănești... insultă mișelească...

„Poc“, — șpoi „șlip-șlap“... și chelnerii și pușinul ublie nocturn se îngămădesc la fața locului... Oroare!

Abia i-se poa scoate lui Panait de peste urechi „harmonica“: istoricul joben?

— La poliție, e miserabilul! răcnește Panait, scăpînd trabucul, pe care îl țineu strîns între dinți cât „șinut „cazul“.

Comisarul scrie: „Proces verbal pentru bătaea“. Apoi întreabă:

— Numele d-tale? — Costică... — Profesiunea? — Profesor. — Profesiunea d-tale? întreabă pe Panait.

— Redactor. El se scapă a ride și încurcă câteva vorbe. Impreciații pufăesc de ris, se iau de braț și — pleacă.

Dimineața, în care am întâlnit pe Panait nu cu joben și fără trabuc, mergea alături tot cu Costică.

Mefisto.

Noutăți

Arad, 5 Ianuarie n. 1900.

Socialiștii în contra prim-ministrului C. Széll. Foile maghiare vestesc, că socialiștii unguri au înaintat Dietei cas de incompatibilitate în contra ministrului-president Széll, știindu-l director-president al institutului „Jelzalog“ și „Leszámítoló-Bank“.

Convenire socială în Arad. Tinerimea română din Arad și giur invită publicul român la „convenirea socială“, ce o va arangea Duminecă, 13 Ianuarie n. (31 Decembrie v.), în preseara Anului-non, în sala festivă a „Hotelului-Central“ din Arad. Începutul la orele 8 seara.

Ca recompensare a felicitărilor de anul nou au contribuit următorii membri ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ din despărțământul Timișorită pe seama fondului pentru bibliotecii populare și școlare ale despărțământului, și adevă: Dr. Lazar Simon, Ciocova, 5 cor.; Victor Russu, Uvin, 4 cor.; George Breban Ghilad, 10 cor.; Ioan Pinciu Ciocova, 4 cor.; Dr. Valerie Mezin, Timișoara, 3 cor.; Vasile Văianțu, Mehala, 3 cor.; Dr. Petru Tagle, Timișoara, 5 cor.; Dr. George Adam, Timișoara, 2 cor.; Ioan Ionescu, Jebel, 3 cor.; Nicolae Groza, Sămihăul-român, 2 cor.; Emanuil Ungurian, Timișoara, 10 cor.; Paul Rotariu, Timișoara, 5 cor.; Petru Ionășiu, Timișoara, 2 cor.; Romul Crăbăș, Timișoara, 1 cor. 20 fl.; Ioan Balta, Begeșu, 1 cor.; Dimitrie Buibaş, Bucovăț, 1 cor.; Dr. Aurel Cosma Timișoara, 5 cor.; Corneliu Proștean, Timișoara, 1 cor. 30 fl.; Alexandru Buibaş, Timișoara, 11 cor. 40 fl.; Nicolae Micluța, Terenteaz, 2 cor.

Presidiul despărțământului.

Luptă între husari și civili. Comuna ungurească Csehi a avut de astă-dată un an nou foarte sângeros. Încă din toamnă în numita comună e staționată o companie de

husari, încuartirați pe la casele oamenilor. În seara anului non tineretul își petrecea la joc cu fetele în cărcama comunei. Pe la 10 ore noaptea au sosit acele și vr'o câțiva husari, cari li-au stricat toată petrecerea, purtându-se de tot ne-uvincios cu fetele. Feciorii, eșind din răbdare, au dat năvală cu cuțite asupra husarilor: aceștia au scos săbiile și spărgînd lămpile, s'a încems în întunec o strajnică luptă, vîșsându-se pîrșu de sânge. Când a sosit patrula, 4 dintre feciorii zăceau scîldați în sânge și doi husari greș rîniți. A doua zi cei patru feciorii au murit, și husarii rîniți asemenea se luptă cu moartea.

Șuluf băcsi, se știe, are o adevărată, slăbiciune de a se ocupa cu afacerile istorice privitoare la lanca. Acum publică în „Transilvania (N-rul Noemvre — Dec.) un articol în care polemizează cu dl Al. Ciura; polemica se învîrte în jurul petiției lui lanca a cărei semnătură în „fac-simile“ a fost publicată în „Familia“ (n-rul 35). După ce aduce ca mărturie pe dl Krafz și pe confratele Samurache (Silvestru Moldovan). Șuluf băcsi încheie decretînd că „fac-simile“ publicat de dl Ciura, este o falsificare proastă.

Citează apoi, din Barițiu scena când Haidte, cap-al cancelariei presidiale, îi otrise lui lanca o slujbă bine salarisată și zice: „lanca s'a tulburat într'atăta, și s'a alterat, în căt la moment a început a aiura“... Ear mai la vale: „Își va fi adus aminte de episodul descris de mine în „Memoriul meu, O lacrimă ferbinte“ la pag. 66... Bătrîn, dar are fantezie Șuluf-băcsi!

Sfîrșitul tragic al unei familii. Până înainte de asta cu vr'o lună, în casa marei proprietar Alexandru David din Felső-Héreg era o completă mulțumire și fericire. Au urmat însă boale epidemice în familie, difterie și vîșsat, cari într'o săptămînă au stîns viața a trei fete: una de 7 ani, alta de 9 și a treia de 10 ani; ear la altă săptămînă au murit de aceleași boale un băiat de 15 și altul de 17 ani, cari erau elevi la Terezianul din Viena și cari, veniți de sărbători acasă, se infectaseră și ei de boala ce hîntaia în familie. Mama, care atât de mult își iubia copiii, neputînd suporta durerea, s'a bolnăvit de apoplexie și în câteva oare a murit și dînsa. În fața acestei lovituri soțul părinte își pierduse și mințile. La câte-va zile dela înmormîntarea familiei, nenorocitul încontinuu alerga în cimiter, la scumpele morminte. Într-una din zilele trecute și-a tras apoi și el un glonț în cap și a doua-zi de dimineața a fost găsit mort la mormîntul soției sale, lângă care a și fost înmormîntat. Astfel, în chip atât de tragic și în câte-va zile, s'a sfîrșit o întreagă familie fruntașă și bogată.

Anastasioi.

(22 Decembrie 1899.)

Ce ritmic bate strop de strop In geam mîrunta ploaie, Și din al inimii potop Se scurg două șiroaie.

Și curg meru făr' de popaz, Parau făcînd pe vale... Bea soarele, când e-ntr'ameazi, Din lacrimile tale.

Cum crește ca dintr'un noroc, Ce cald e fără seamă... Căci lacrimile tale's foc, Sunt lacrimi de mamă.

Eu îngenuchi l'al tîu altar, Sarut timpla ta sură... O dă-mi și mie, suflet rar... Să beau o picătură.

Și 'ți dau pentru un singur strop, Din jalea ta cea sfîntă, Întreg sîlbaticul potop Ce sufletu 'mî frămîntă.

Maria Cunțan.

MOȘUL CALĂTORI

Hi, căluț dragă, pleacă mereu, Căci drumul la țeară e lung și e greu!... l'acum, tu Savetă, fi săștoasă! Nu-mi purta grija... Rmăi voioasă! Te las în paza lui Dumnezeu!

P'acasă lucră tu numai at potî; Pe Horea tăcutit ca och' să-l coți! Să fie mare, și mîndru și bun, Să'mi fie hasnă de sfîntul Crăciun, Când vom fi earșel acasă toți.

Grija porției tu n'o purta Așa vor fi toate, cum cerii va vrea! l'acum, Savetușă, ce să-'ți mai spun? Să fi totdeauna cu sufletul bun! Gîndește la mine și dragostea mea!

Na plînge!... Mîna mi-o da să 'ți o string În plînsuș se vaită cel slab și nătîng, Tu ai credință în Dumnezeu Și ești voinică, lupți și cu rău!... Stejarul se 'ndoae, dar nu se frîng!

Și pleacă la vale carul mereu Și scărțee osia pe drumul cel greu De doniț, ciubare, carul e plin Și-al Moșului suflet de jale și chin. Dar pleacă cu gândul la Dumnezeu. Maria Cioban.

Istoria unei convingeri.

— Imitație. —

Camera de dormit a unui avocat din Sibiu. E dimineață târziuă. Razele calde ale soarelui de vară pîtrund prin fereastră și ard întepătoare pe ochii d-lui avocat Dr Dormidor. Se deșteaptă. Leneș își deschide pleoapele și se uită cu oare care neceaz la razele aurii, cari au îndrăsnit să i smulgă din brațele viselor frumoase. În sfîrșit se scoală.

Înainte de-a eși de acasă, caută ceva în buzunarele hainii, dar nu găsește. Își pipăie celelalte buzunare, dela vestă, dela pantalonul, dar tot nu găsește ce caută.

— „Ce mi s'a făcut convingerea?“ se întreabă el.

Ș'apoi earșe caută: sub pernă, sub pat, în toate unghiurile casei, prin pupitrele mesei, dar nu găsește.

— „Unde mi este convingerea?“ se întreabă earșe.

Convingerea aceasta era—o carte în format octav, legatură de lux, pe care ad vocatul Dr. Dormidor o purta totdeauna cu sine. În buzunarul dinlăuntru al hainei Zău și noaptea, ori unde ar fi fost, o purta cu sine, ca pe un talisman. De știut nu știa el ce anume se spunea la cartea asta, dar o primise moștenire dela tată-seu, care îi lăsase cu lîmbă de moarte să nu o lăpede dela sine. Și acum eată, convingerea nu căiri!

Dr. Dormidor se oprește, zăpăcit de atîta căutare, în mijlocul camerei sale; duce degetul grav la frunte și meditează. Unde a fost așeară! Cu cine a fost? Și avut-a convingerea cu sine?...

Da! Da! Își aduce aminte de toate. A fost la cafenea, într'un separă... Convingerea-i era negreșit în buzunar... S'a bîut șampanie, multă șampanie... Ș'au fost acolo colegul Dr. Topârcei, alt avocat, apoi prietenii Fariseu și redactorul Silvorian... Hehehe! Mai ști? Nu s'o fi rătăcit convingerea cumva la dînsul, căci de, era frumoasă, legatură de lux...

După această răsăgîndire Dormidor pleacă în căutarea convingerei sale Peste cale ședea colegul său de barou Dr Topârcei. Îl găsește încă în pat.

— „E rău, frate“, îl agnăște Dormidor.

— „Ce-l? Ai pierdut vre-un proces?“ răspunde Topârcei somnoros.

— „Nu! Am pierdut convingerea“...

— „Și pentru deacuri de-astă-vif șimi strici somnul matinal? Fugi, că n'au timp de glumit!“

— „Dar nu e glumă de loc! Uite, țineam să te într-b. nu cumva convingerea mea s'a rătăcit prin buzunarul tău... din ne-băgare de samă... Tu știi, că țineam să avea legatură de lux...“

— „Oprește-te, frate! Ș'ă ai haz! La ce mi-l bună mie convingerea ta? Dacă-i vorba, am și eu una prostă a a de priinț (Fie vorba între noi, nu lase mai bun!) A-ncă n'au știut, că ea nu e legată în lux, e devărat, că...“

Omor în claustru. Din Jempol (în Gălăceni) se anunță, că în claustrul călugărilor dominicanii de-acolo, un călugăr anume Simon, într'un acces de nebunie a ucis silele acestea pe un confesant al său în vârstă de 88 ani. Ucigașul călugăr a fost internat în casa de sănătate din Culpărcova.

Gerul s'a năpustit deja cu toată puterea sa și în părțile noastre. De alaltă-eri după amiază suprafața Mureșului, care timp de patru zile într'una ducea sloizurile de ghiață în Tisa, — s'a închiegat într'o singură placă de gheață, ast-fel, că în carând amatorii o vor putea sfășia veselii cu patinele ucchiașului Halifax.

Treceri la biserică gr. or. Foile ungurești aduc știrea, că 100 familii greco-catolice din comuna Szicsal (în comitatul Maramureș) au trecut zilele acestea la biserică română gr. orientală.

Știre judiciară. Foaia oficială în numărul de alaltă-eri publică știrea, că Monarchul a numit pe judele dela tribunalul reg. din Oradea-mare, Kurvoszky Ferencz, vice-procuror superior la procuratura supremă de stat din Oradea-mare.

Asil pentru muzicanții săraci. La Leipzig s'a constituit un comitet, sub președinția compozitorului Zoellner, spre a fonda la lena un asil pentru muzicanții săraci. Un bogătaş, care dorește să păstreze anonimatul, a dăruit un teren de 2000 m. p. cu condiție, ca asilul să înceapă a funcționa într'un termen de 7 ani dela data donațiunii.

Cărți oprite de Papa. A apărut de curând un indice complet al cărților prohibite de Papa, din cauza conținutului lor pretin eretic. E o carte respectabilă, de 278 pagini, acest indice. Coprinde șirul tuturor cărților prohibite din secolul al 16-lea până în prezent. Un ziar german ne spune, că printre cărțile stigmatizate sunt acele de Kant (Critica rațiunii pure), Lessing, Schwegler (filosofie), de istoricii Gregorius și Leopold Rarko. Dintre poezii germane sunt amintiți: Blumner, Heine, Lenau și Zschokke. Cel dintâi proscris în lista asta este — Friederic cel mare... Bine înțeles, în ziarele germane liberale glumele la adresa indicelui cu plicina se țin lanț.

Soția lui Papp Béla, fiica vicșpanului comitatului Sătmar, s'a logodit și în curând se va căsători cu un medic din Sătmar.

mai sărăcuțică și o țin pe fundul căștrului. Dar dacă-ți face plăcere, și-o dăruiesc și pe asta ție. Sau, dacă n'o primești în dar, și-o vând pentru o sticlă de șampanie...

Dormidor pleacă nemângăiat. Se duce la părintele Fariseu, poate-și va găsi aici convingerea.

— „Caută-ți de treabă, amice!.. Îți rice sfînșia Sa părintele Fariseu, auzindu-l jalba. „Ce să facem cu convingerea ta? N'am trebuință de nici o greutate pe suflet. Și în sfârșit, e și ridicol așa ceva!... Am și eu una și aceasta e evanghelia. Dar ea'mi este convingere numai între pereții bisericii. Acolo ead și nu cercetez. Afară de biserică însă cercetez și nu urmez să cred... și prin urmare n'am nevoie de convingere...”

Luminat de logica dogmatică a părintelui, Dr. Dormidor pleacă înspre redacția lui Silvorian, al patrulea din societatea deosebită. La el nădărdău, că va găsi cu siguranță vre-o urma de talismanul pierdut, căci de, era redactor și în calitate asta va fi simțit poate nevoia unei convingeri așa de frumoase...

— „Convingere! Convingere!... Ce vete ai, convingere?” întrebă Silvorian pe Dormidor.

— „Et, asta-ți! Ce este! O carte așa și așa, un talisman, de care nu e bine să te despartii, căci, orice se, îți luminează calea vieții”...

— „Hm! răspunde Silvorian. Stai să căutăm o explicație mai precisă în lexicon!”

Dar pentru s-ta biserică. Indemnul curat de a mulțumi lui Dumnezeu, pentru toate ce le are omul dela dînsul, se arată mai ales în darurile pentru s-ta biserică. Evlaviosul părinte Nicolae Balmes preot și Pavel Chercotă, econom; au dăruit stelu biserică un minunat policandru cu 12 lumînări făcut de mîna lor în preț de 180 coroane, neaurit, pentru care dar întreg poporul de aici le aduce evlavioșilor donatorilor creștinii mulțumită publică pofîndu-le dela Dumnezeu îndelungă sănătate.

Vrani, în 19 Dec. 1900

George Munteanu, corist.

Logodnă. Dl. Aurel Miliian, comerciant, fiul preotului din Dezna, Zacharia Miliian, s'a logodit cu gentila doamnă Valeria Octavia Moldovan, fiica bravului comerciant român din Halmagiu.

Jidanul „creștin”. Istoriograful Iametschek din B.ün, în lucrarea sa decurînd apărută, asupra luptelor lui Napoleon cel Mare, povestește incidental următorul episod:

La anul 1809, Iulie 5, după lupta dela Wagram, se prezintă împăratului un soldat, cu rugarea să fie primit în garda imperială. Napoleon cercetîndu-l scriptele îl întreabă:

— Ești jidan?

— Nu, Majestate, răspunde soldatul; am fost jidov, dar acum nu există în armata Majestății voastre mai bun creștin decît mine. Când ne-am relator din Spania, am fost cinci luni de zile de pasă în Roma, și în vremea aceasta m'am botezat de patru ori, și de fiecare dată am primit frumoase daruri.

— Nerușinat, miserabil, tu faci speculă din lucrurile sfinte! Ar trebui să te împușc!... Afară din armată, jidan afurisit!

Avis. Rugăm pe toți marinimoșii dăruitori pentru „masa studenților” dela gimnaziul rom. gr. or. din Brad a trimite contribuțiile de orice natură spre acest scop numai la adresa direcțiunii gimnaziale și nu la particulari; asemenea pentru orice informațiuni în această privință a se adresa direcțiunii.

Din conferința profesorală dela 11 Decembrie v. 1900. George Părău, dir. gimnazial. Dr. Raia, secretar.

Japonezii introduc scrisoarea latină. Ziarul oficial al Japoniei publică alfabetul latin explicînd transcrierea cu aceste litere asemnelor grafice chineze, cari se întrebuintează până astăzi în limba lor. Se ordonă totodată ca scrierea cu caractere latine să fie introdusă în toate școlile și instituțiunile. Prin această măsură Japonezii rup cu totul cu tradiția și greutatea cunoscută a scrierii lor vechi, ușurînd avîntul culturii în sens european, modern. Cultura destul de înaintată a acestui harnic popor, încurînd va rivaliza, dacă nu va întrece chiar pe cea a popoarelor bătîrâne ale Europei.

Și dintr'un raft scoate pe Meyer, pe Brokhaus, pe Larousse și în sfârșit „Enciclopedia-Română”. Nu înțelege d-l redactor nici o definiție de aici, prea fiind abstract. Aruncă mînios la o parte lexicoanele și se adresează lui Dormidor: — „Nu știu! N'am văzut. Nu înțeleg ce bidiganie e convingerea. Nu-ți pot ajuta, frate dragă. Cel mult să dăm un anunț la pagină a patra, spunînd că s'a pierdut o convingere așa și așa, aflatul credincios s'o restituie d-lui Dormidor, avocat, etc. etc...”

La asta însă d-l Dormidor nu se învoiește. Părăsește și redacția și nemângăiat își îndreaptă pașii spre casă. În mijlocul drumului el observă un pîrlu, — pîrlu peste care sărise azi noapte, venind dela chefai din cafenea. Un gând îi luminează atunci mintea: aici în pîrlul acesta, numai aici și-a putut pierde azi noapte convingerea, i-a căzut în momentul când a sărit peste el. Ah! Și așa o fi dus convingerea departe în Cibiș, din Cibiș în Olt, din Olt în Dunăre... Adio, convingere, pentru tot-deauna, te-ai dus cu plutele!

De-atunci a trecut cât-va timp. Și advocatul Dr. Dormidor nu mai simte nevoia convingerii. Așa s'a obișnuit fără de dînsa și o duce par'că cu mult mai ușor și mai bine decît cu ea. Este membru marcant în corporațiunile bisericesti. Fruntaș și sfătuitor al poporului. Vrea să ajungă chiar deputat în dietă. Și le sermana convingere, de cartea cea frumoasă și legată în lux, cea mostenită dela părinți, nici nu mai visează măcar!..

Fidelio.

Bande bulgar. Se anunță din Adrianopol ziarulul Tachramos că bandele bulgare devin din ce în ce mai îndrăznețe. Ele atacă satele turcești și grecești din Macedonia și din vilaele turcești învecinate.

De curînd, oandă a jefuit satul turcesc Giridje și sal grecesc Malyaritsa. Ea a tîrît în muntii un negustor grec cu numele Yanakis, cari a trebuit să plătească suma de 200 lire turești spre a fi liberet. Un detașament turcunîndu-se în urmărirea bandiților, o violupță a avut loc, în timpul căreia trei riganzi au fost grav răniți.

Asupra unuia d'tre ei a fost găsită o sumă de 300 lire, peare șeful detașamentului turc, Șukoi beya dat o comunității grecești din Matyarit pentru a construi o școală în această conă.

Damenii bine fători. Se știe că un proprietar foarte bogat din Tula, I. O. Voznesenski, a lăsat lui Tooi o sumă de 300 000 de ruble, cu rugămînt de a dispune de ea cum va voi. Tolstoi decise să organizeze la Petersburg o societate, care să publice o ediție specială a opelor celor mai buni scriitori ruși. Aceste cți se vor împărți apoi gratis săracilor.

Falsificatorul Engeln temniță. În cunoscuta afacere a marei falsificator de vinuri Engel Adolf din Ciș-Biserici, — ministeriul unguresc de interior, ca ultimul for, a adus erl sentință finală în urma acestuia Engel e declarat vinovat de falsificarea de vinuri și astfel e pedepsitu închisoare pe trei săptămîni și la ameni în bani de 400 coroane. S'a orlnduit totodă nimicirea întregel marl cantități de vin falsificat. Inchiisoarea dictată nu se poate rescumpăra cu bani. — Condamnatul se să de mai mult timp într'un sanatoriu din Austria. — Ceata ovreiască e rău indignată de_ănda confratelul escroc.

Stele noue. Directorul observatorului din Nizza în 20 Decembrie ecut a descoperit un comet nou, care se așează în zona căpriorului, spre sud-est, și ast-fel se va pute vedé mai ales pe semiobal sudic. — Asemenea și profesorul M. Wolff din observatorul dela Heidelberg cu jutorul fotografierii a descoperit două stele noue, pe cari deocamdată le a botezat F. T. și F. U. Amîndouă au lumină slabă și sunt de rangul 13.

Un bun indemn. Gazeta oficială din Lisabona publică un decret, prin care se interzice intrarea doamner cu pălării în teatru, nu numai la fotele de orchestră, dar și la fotele de balcon și la galerie.

O piesă teatrală defolos. Se comunică din Iași, că membrul „Liei Anti-alcoolice de acolo au primit foarte bine piesa cronicarului teatral, d-l V. Grișorescu-Elvir. Această piesă este o lucrare draratică în stil țărănesc, scrisă în contra alcoolimului dela sate. Cei din Iași au opinat ca titlul piesei: „De dorul bătăurei”, să se schimbe în: „Unde duce bătăura”, sub mtiv că e mai apropiat scopului. Autorul a primit această schimbare de titlu. Piesa se va juca în curînd pe scena Teatrului Național din Iași, unde rolurile vor fi susținut de artiști fruntași ca: Gh. Al. Cărbă, Stat Dragomir, Sabina G. Dumitriu și Constatinescu.

Fu-Ciang Mai e numele celui mai celebru actor chinez, despre care ziarele teatrale spun că ar cîștiga anual 30 — 40.000 coroane. El repreantă numai pe Budha în toate piesele în cari figurează zeul acesta.

Burii și Englezii. Un oficer englez scria din Transvaal următoarele:

Cînd regimentul Derbyshire a sosit în Oranje, și-a aranjat numai decît o tabără în toată regula. În fața cortului comandantului „silbac”-ul se plimba cu aierul măiestros, de par'că ar fi fost în fața palatului reginei. Patrula trimisă mai încolo de tabără raportă la amiază că a observat oarecare mișcare ciudată printre dealuri.

— Prostie, zise colonelul. Mai tîrziu patrula ear raportă, zicînd că în apropiere trebuie să fie niște burii.

— Prostie, zise colonelul. Să fie Burii pe aici, cînd Roberts este în Pretoria? Patrula aiurează.

Pe inserate patrula ear raportă că a văzut chiar Burii.

Ia'n ascultă! Dacă tmi mai raportezi asemenea prostii, te pun în arest, zise colonelul.

A doua zi dimineața De Wett prinse însă întreg regimentul, ear 80 englezi muriră în luptă și 200 remaseră grav răniți.

Cînd comandantul regimentului fu adus înaintea lui De Wett, acesta își descoperi capul și zise:

— Domnule colonel! Dacă te-ai fi ocupat mai puțin cu aranjarea taberei D-Tale, desigur nu ai fi acum prizonier. Eri v'am pîndit toată ziua și sunt fericit a vă pune în libertate după-ce tmi veți fi predat toate armele.

Își poate închipui ori-și-cine rușinea Englezului trufaș.

Citiți

„Vatra părăsită”

de

Ioan Slavici.

Cea mai nouă scriere a distinsului nostru literat.

Se poate comanda la administrația „Tribunei Poporului”, Arad.

Prețul unui exemplar 75 cr.

Poșta redacției.

Brad. Mulțumim pentru informațiuni. Da, mai bine ar fi să rezolvați chestia fără să se desbată în public.

Caransebes. Pentru azi a sosit tîrziu. În alt număr. Mulțumim și salutări!

RISI!

O femeie, cam surdă de felul ei, culgea într'o zi niște păstăi de fasole grasă. Pe bărbatul ei îl chema Martin, și lumea în sat îl zicea „Lelea Mărtineasa”.

Pe drum trecu un român pe lângă ea și-i dă:

- Bună ziua, lele Mărtineasa!
- Culeg niște păstăi de fasole grasă...
- Acasă l badea Martin?
- E bună dac'o 'năcim...
- Lele Mărtineasă, nu te știam așa surdă.
- S'a dus, să dea vaca 'n ciurdă...

Băiatul Niță fumează la vîrstă de 12 ani. Tatăl său îl ceartă:

„Mă măgarule! M'ai văzut tu fumînd pe mine, cînd eram de 12 ani?”

La restaurant, la băi, clientul își plătește consumația și bagă restul în buzunar. Chelnerul: Cred că n'o să mai uitați... Clientul: Nu-ți fie frică, băiete; am să-ți scriu.

Ultime știri.

Capstadt, 4. Ianuarie. Situația e gravă. Burii de sub comanda generalilor Herzeg, Wessels, Protorius și Nieuvenhout își urmează drumul înainte, spre Frasersburg. Ei au ajuns deja la Spionkop. Englezii nu-i prea pot urmări, avînd caii și călării foarte oboșiți.

Legătura telegrafică este intrer. ptă cu mai multe orașe, semn că Burii se fac stăpîni pe teren tot mai larg. Ei au ocupat deja orașele Boodenhogt și Glenhary, pe linia căii ferate ce duce spre Port-Elisabeth.

Londra, 5 Ianuarie. O telegramă de aseară vestește, că la Maghesfontaine s'a încins o luptă sângeroasă între Englezi și Burii.

În Pretoria s'a instituit o delegație de pace, compusă din patru deputați în Volksraad și Cronje, fratele generalului viteaz. Ei tra-tează d'a dreptul cu Kitchener.

Editor. Aurel Popovici Barcianu. Red: respuns: Ioan Russu Șiriani.

Învitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an Cor. 20.—
Pe 1/2 an „ 10.—
Pe 1/4 an „ 5.—
Pe o lună „ 2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii abonenți sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anumit pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima luni.

Este în interesul dlor abonenți, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonenți vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fășiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația

„TRIBUNEI POPORULUI“

A apânt

Calendarul pe anul 1901
în editura Tipografii Diecesane
(Arad).

Material foarte variat prinzând:

literatură,
istorie,
afaceri bisericicești
parte economică
târgurile,
povești dest. felul
și 22 ilustrații (chipuri).

Intre acestea: portul P. S. Sale Episcopului Goldis. —

Dintre tablourile ele instalare, Prea Sfințit Episcopul Popeai Goldis pe pragul bisericii (imbrăcați în rulate), 8 chipuri cu călăreții și mulțimea are dela instalare; biserica rom. ort. di Oradea (2 chipuri: exteriorul și interiorul bisericii), Reședința episcopescă d vară din Arad-Gaiu.

— Toate pe hâie fină, încât ori-care se va pute pune în mă. —

Prețul calendarului va fi moderat, ca și cel mai sărac și-l poată procura.

Celor cari vi desface din aceste calendare, se va da abat. Se atrage atenția d-lor preoți și învățori.

Dr. Ștefan Rozvány

advocat

si-a deschis cancelaria
advocațială

în Arad, strada Batthyányi Nr. 28.

in etagiul I.

542 I-3

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“
următoarele opuri:

	coroana	fleri
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățator; aprobat de Ven. Consistor ilustrată cu chărți geograce	—	—70 „
2.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculesu, pretor. Indreptar practie în cause administrative.	—	1.— „
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Iheing traducere de T. V. Păcățean,	—	2.— „
4.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor Păcățeanu,	—	—80 „
5.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradus de T. V. Păcățeanu,	—	2.— „
6.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtendorf, de T. Păcățeanu	—	4.— „
7.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culse din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov.	—	2,50 „
8.) „Războiul pentru neatârnavare“ de George Coșuc.	—	1,20 „
9.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula nasc. Truția	—	1.— „
10.) „Vieritul“ — de Petru Vancu,	—	1.— „
11.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga.	—	3,60 „
12.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu.	—	1,60 „
13.) „Cuvântări bisericicești“ — traduse de Ioan Genț.	—	5.— „
14.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul,	—	1,50 „
15.) Instrucțiuni populare populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz	—	1,20 „
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe patru voci — de Nicolae Ștefu învățator în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, pricsne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2-3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 3 coroane.	—	—

La comande să se mai adauge de fiecare ep 10 fleri spese postale.